

Monika Lechmannová, Společenský a politický vzestup Kostků z Postupic v druhé polovině 15. století,
FF UK 2011, 93 stran

Mezi studentskými pracemi věnovanými šlechtickým rodům, které dosud nemají uspokojivou monografii, patří Kostkům z Postupic zvláštní místo. Jejich historie nesahá hluboko do středověku, ale odvíjí se až od 15. století, kdy také prožila svůj největší vzestup. Vytvořit obraz o tomto rodu nebylo jednoduché již vzhledem k torzovitým zprávám o něm a rozptýleným pramenům. Autorčin zájem o rod souvisel s jejím vztahem ke kraji, z něhož pochází. Svou práci vystavěla především na shromáždění rozptýlených a nejednoznačných zmínek o Kostcích z Postupic v literatuře, využila ale i editované, torzálně zachované prameny k 15. století.

Práci uvedla poměrně obsáhlou kapitolou o proměnách v Českém království po smrti Václava IV. až do počátku 16. století. Vlastní pojednání rozvrhla do dvou kapitol, dále členěných do podkapitol. Toto rozdělení odvinula od zlomu ve společensko-politickém postavení rodu. V první z nich sledovala vladycký rod Kostků z Postupic do roku 1449, druhou pak věnovala době jejich vzestupu díky kariéře Zdeňka III. za vlády Ladislava Pohrobka a zvláště pak za Jiřího z Poděbrad, kdy se stal jedním z nejmocnějších mužů království a byl povýšen do panského stavu. Vzestup rodu vnímá jako součást proměn šlechtického stavu v pohusitském vývoji a zrod nové, politicky aktivní a dravé šlechty, J. Petráněm před časem označené jako válečnická aristokracie. Do budoucna by bylo jistě zajímavé pokusit se o srovnání osudů podobných rodin, z nichž jen některé setrvaly na politickém nebi mnohá desetiletí, ba staletí (Lobkovicové). Inspirace k novým interpretacím by M. Lechmannová našla i v četných studiích Roberta Šimůnka, jehož jako autora patrně nedopatřením zapomněla citovat. V dalším studiu by se mohla též obrátit k zahraničním studiím věnovaným šlechtě.

Důležitý krok k vzestupu rodu znamenal příklon Viléma Kostky z Postupic ke straně Zikmunda Lucemburského (počátek roku 1434), což mu mimo jiné vyneslo zástavu hradu a města Litomyšl s veškerými přilehlými statky. V době interregna se Bohuš Kostka spolu se svým bratrem Zdeňkem Kostkou angažovali ve východočeském landfrýdu a Zdeněk se pak stal jednou z opor krále Jiřího z Poděbrad. Patřil ke královým rádcům a diplomatům, zastával lukrativní úřad nejvyššího mincmistra a rozmnožil rodový majetek. Právě Zdeňkovi také autorka věnuje nejvíce pozornosti. Je trochu škoda, že více nezvýraznila vlastní postoj

k tomuto pánovi, případně odlišný od výkladu R. Urbánka nebo hodnocení M. Šandery. Neméně zajímavou postavou se jeví i Albrecht Kostka z Postupic zvláště pro svůj vztah k Matyášovi, který by bylo možné též pojednat v širším spektru chování české a moravské šlechty v poslední třetině 15. století. Zajímavou osobou se v širších souvislostech jeví i druhá manželka Zdeňka Kostky Anna z Kaufunku, u níž by se měl dohledat vztah k únosci synů saského kurfiřta Fridricha II. Kunzi z Kaufunku (roku 1455), a zamyslet se nad daným sňatkem v souvislostech česko-saské politiky Jiřího z Poděbrad (k tomu zvláště Uwe Tresp).

Práce je promyšleně strukturovaná a stylisticky zdařilá, ale bohužel zatížená řadou gramatických chyb. Spěch s dokončením práce zřejmě autorce také nedovolil vytvořit pro čtenáře přívětivou genealogickou tabulku, případně mapku držav Kostků z Postupic, byť na podrobnější výklad majetkových poměrů rodu celkem rozumně rezignovala (důvody vysvětlila v závěru).

Předložená práce Moniky Lechmannové odpovídá kritériím kladeným na bakalářské práce, a proto ji **doporučuji** k obhajobě. Přes vyčtené prohřešky ji ještě lze hodnotit jako **velmi dobrou**.

Praha 7. 9. 2011

Prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.

vedoucí práce